

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad probam libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.

al. promotio promovenda, id. equidem apot mi örömmel helyeslejk

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 kor., félévire 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: a dohánytöszdékben.

Elmélkedések a háborúról.

Ezer és ezer mértföldnyire van tőlünk az orosz-japán háború. Az ágyuk dörgése nem hallik ide, a lőpor füstje nem látszik ide, szívünkbe nem nyilall a golyótól, dina mittől összemarcangolt vitések halálhörge: mégis eszünkbe jut, hogy hátha attól a nagy tüztől a mi határunk is meggyuladhat? Egy előkelő tudós és író a következőképp elmélkedik:

Európa elég izgatótt és nagy dologra látszik készülni. Még az a halálra sebesült és tehetetlen Spanyolország is mozog. Az a hír járja, hogy Angolország azt a kérdést intézte Madridhoz, hogy képes volna-e háború esetén semlegességét megőrizni? Hogy valami történt, az bizonyos, mert ez állítólagos kérdésre mindjárt hajókat és csapatokat küldött a Baleárokra és a Kanári szigetekre és ferri kikötőjét hat sor torpedóteppel látta el.

Dánia is fegyverkezik. Fővárosában, Koppenhágában egy esetleges ostromra is készülnek, erősítik. Vagy 1500 főnyi tengerészt hívták be szolgálatra. A Dánia és Svédország közti tengerszorost, az átjárást az északi tengerből a keleti tengerbe, a Sundot el akarják zárni. Tehát Dániában egy esetleges angol-orosz tengeri háborúra

készülnek. Hogy melyik elől akarják elzárni a szorost, az még kérdés, mert Dár a az angollal is, az oroszal is rokon.

Franciaországban is nagyon figyelő állásba helyezkedtek. Bizony nem nagyon volna inyükre, ha az orosz bunda véres áldozatokat kívánna tőlük. Méline volt miniszterelnök egyetértésre és összetartásra hívja fel társait, mert szerinte egy világ-egész veszedelme látszik készülni. Nagyon föltűnik nekik, hogy az orosz kormány két évig tartó háborút tart szem előtt. Nem tudni, arra gondolkodik-e, hogy esetleg két évig tart a japán háború, vagy hogy ennek szerencsés befejeztével majd egy másik fog kezdődni?

Németországban még a legnyugodtabbak. Az angolok ugyan nagyon szeretik volna őket az orosz ellen kissé szorosabban magukhoz kapcsolni, de ők nem igen látták azt szükségességnek. Ők a jelen háborúban Molkenek egy jelentőségteljes szavára gondolnak: Egyszer majd a sárga rász (japán, chinai) még legjobb szövetségün lesz.

Bennünket egyelőre annyiban érdekkel, hogy nem érezzük olyan kellemetlenül a veszedelmes orosz szomszédságot. A Balkánon nyugodtabbak lehetünk, szabadabb a kezünk.

Legizgatottabb Anglia. Nagyan készülődnek a háborúra, nem akarnak elkeskenyíteni, mint a buroknál. Nagy föltűnést keltett, hogy legujjabban az orosz és francia nagykövete egyszerre utaztak el Londonból. Mielőtt elutaztak, nagyon izgatott kihallgatásuk volt a királynál. Hogy Angolország legjobban van érdekelve az orosz-japán háborúban, azt mindenki érti. Régen arról van szó, hogy ki legyen az ar Ázsiában? Már pedig az angol is az akarna lenni. Az orosz veszedelmesen terjeszkedett ott újabb időben. Mandzsuriát olyan olcsón kapta és hamar, azt bizony nem erezti el többé. Roppant előnye most a sibiriai vasut Moszkvától egész Ázsián végig, egész a Japán tengerig a maga földjén és a maga vasutján jár. Kiszámíthatlan előny. Azért kellett neki Mandzsuria, hogy adjon neki biztos, meleg kikötőt, mely sohasem fagy be.

Minő szivesen veszi Angolország, hogy Japán végre kiützte ezt a veszedelmes vétejtársat. Ő egyelőre vár és nézi, hogy menyire megy Japán: ha egyedül tudja ki kaparni a sültszeszenyét a számára is, annál jobb, az anglus mindig okos volt. Semleges alig maradhat, mert ha japán veszít, akkor az orosz az ur Ázsiában, ő ott otthon van; és akkor egészen szemben áll vele

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Az ibolyák havában.

Írta: HELVEY LAJOS.

A zöldfüves mezők fölött illatos tavaszi hullámok ringadoztak. A kikelet tünderei a bokrok alján ibolyákat tépdestek és rugékony kezükkel pajkosan a levegőbe szórták. Ettől illatozott az aer.

A réteken a napsgarakkal itt-ott tenyérnyi visszamaradt havacsákká kacérkodtak. Am e kalandért hamarosan életükkel fizettek, a meleg sugarak simogatásától elolvadván.

A napocska tegtöbb sugarát a falu mögötti dombon álló templomra hullajtotta. Sárga sugarai szivesen időztek itten s a festett üvegtü ablakokon édes gyönyörűséggel játszadoztak. Egymásután osontak be rajtuk a templomba s a reggő por-szemekből színes ködfelhő alkottak, mely tömjénfüstként gomolygott a tabernákulum előtt.

A sütkérező sugarak közül egy-kettő ama sokágu, kövérdereku diófára szöktént, mely a sekrestye mellett őrsemként a domb szélén állott és csupas karjait zöld ruháért az ég felé tárta. E fa alatt élénk kis társaság helyezkedett el éppen s benne három fiatal leány. A csintalan, szerelmes sugarak nyilván a lányok miatt szökdöstek a fára, selymes hajukat csókolni vágyván.

A lányokák kísérőikkal a kilátásban gyönyörködtek. A templom mögül, a tavaszi nap ragyogásában kedves volt a táj.

Kelet felől, rügyező sudár nyáriáftól szegélyeztetten a gazdag uraság nagy pusztája látszott. Eszokról, a domb alatt szántók feketélttek. Távolabb egy dologtalan szélmalom szárnyait

szomorogva lógatta. Amott falucsák tornyai medredtek a levegőbe s valamelyikből haragnak szavát zsongták a fülükbe a tavaszi hullámok. Temettek valakit, úgy lehet, akinek már a sírján fakaszthat virágot a kikelet. Valahol a láthatár peremén egy Dunába vesző hegyfok körvonala látszottak. Nyugatra a malom-árok kigyózott. Mögötte rétek terültek el s az erdő, amelyben az ibolyák szerényen és illatozva nyiláltak.

A kis karaván, amely a templom dombján megállapodva a táj szépségein merengett, volta-képpen ez erdőbe, az ibolyák keresésére indult. A társaság mindössze öt tagból állott. Ibrányi István az öreg kasznár, két szép lánya: Mariska és Giza, a betegsége után itthon üdülő medikus fia: Kálmán és Reév Margit, a főerdész karcsu szöke lánya. Betelven a vidék hangulatos képével, vig tereferdés közben ereszkedtek lefelé a dombon. A fekete földet közt szikkadó ösvény vezette a bürtüg, mely az árkot áthidálta. A bürün keresztül a helyenkint szépen zöldelő rétre jutottak.

A füvesekék fejei figyelve hallgatóztak, hogy megértsék, amit a tavasz mesél. Köpcös ranunkuluszok zsiros, sárga kelyhüket kitérták s a mohó gyermekserég elől hegyeslevelű sóska bujkáltak. Az esőverte, hótól nedves szalmakazlak penészes bundáikat a napon szárogatták. Tetejükbe csiripelő veréhek turkálgtak, szökdécselték. A szőlők férfialu prészai a telet siratták. Lusták voltak, kényelemszeretők s télen a gazda szentheverdelnapokat engedték nekik. Tavasz jöttével arany idejüknek vége szakadt mostan. Zsuppos tetejéről a megoldadt hó lehevén könnyeik hiába csurognak utána. A földön csigabigák cammogtak és fénysható bogárrák igyekve másztak. A keskeny árok a rét szélén a megoldadt havaktól büszkén duzzadt s a patakmalom kereke sebesen csikor-

gott. Az árok partján vén fűzek rügyező ágai bólogattak. A gyermekéktől féltek ezek is, akik ilyenkor késeikkel sipokat faragnak.

A kirándulók szíve megittasodott a tavasz hangulatától. Az öreg Kasznár arcát is, az ő szívét is megcsapta a kikelet lángyos illatja. Incselkedve Reév Margitnak tette a szépet és Kálmán fát csipkedte, aki a lányka oldalán egyré szótlanul, elgondolkodva haladt. Az, öreg gavallér fának azon időkről példálózott, amikor — hé! — ő is fiatal volt még.

Kálmán azonban, ki máskor a fővárosból hozott, divatjukt mult szőjátékokkal mulattatott a hálás publikumát, továbbra is csendes maradt. Ő Margit vastag, szöke haját nézegette mostan s az ügyetlen, falusias szabású ruhába bujtatott karcsu derekát, miközben színes ábrándokat szövögetett. A szép, beszedes Margit is hallgatag volt. A kedves Doloróza nővérrel, a zárdarólt s az iskolai évekről nem mesélt vidám mókákat, mint egyebkor szokta.

A fiatalok egyesek voltak a hallgatásban és egyes az álmodozásban is, mely mögötte lappangott. Elmélázva nézegettek maguk elé, majd felpillantva, összenézve a szemükkel simogatták egymást.

Az erdőhöz így értek el.

Kis erdő volt, a szőlők közti a domboldalon emelkedett. Fatal cserfák és gyertyánok, nyájak és cserjék s helyenkint sűrű, bozót alkottak. Arkaiban s a földjén őszel hullott, rothadó falevelek, száraz indák alatt, enyliben levő fehér hovárikok mellett, fésűs levelű páfrányok árnyékában réz-tözködve ibolyák kéklettek. De a félnék, igénytelen virágocskákat a szem csa: úgy egyszerre észre nem vehette. Keresni kellett őket. A fiatalok hozzá is láttak nyomban, eleinte halványabbakkal is beérték, hanem utóbb válogatosabbakkal is beérték, hanem utóbb válogatosabbakkal is beérték. Már csak a sötétebbeket szedték, ezek illato-

Mai lapunk 6 oldal.

00000178

Meghívás.

A móri keresztény fogyasztási szövetkezet

I. rendes évváró közgyűlését

foló hó 29-én d. u. 6 órakor tartja a róm. kath. kör nagytermében, melyre a tagok meghívotnak.

Tárgyak:

- a) Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az üzletéről, a zárszámadások bemutatása, a felmentések megadása.
- b) A nyermény felosztása iránt való határozat.
- c) 10 tagu felügyelő-bizottság választása.
- d) Indítványok, ha az elnökségnél írásban beadatnak.

Mór, 1904. március 17.

Igazgatóság.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

**NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
É KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!**

Szoba-, cim-, cimer-festő és mázoló üzlet

Schmöltz László
és
Fischl Gyula

Székesfehérvár, Vásár-tér 17. sz. a.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy ezen társas cég alatt üzletünket a mai napon megnyitottuk. ○○○○○○

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat a leggyorsabb kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett.

**A móri keresztény fogyasztási szövetkezet vagyon-mérleg számlája
1903. év március—december.**

V a g y o n				T e h e r				
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	
Készpénz				181	53	651 részvény á 10 korona		6510
Áru készlet				7722	77	Áruhitel		991
Adóskok				630	12	Felszerelési számla, mint holttőke		1063
Móri ker. hitelszövetkezet B. betét	5307	45				Kölcsön számla		12900
Móri ker. hitelszövetkezet részbetét	520		5827	45	Tartalék alap (50%)		365	
Indatlan számla				6699	75	Egyenleg m'nt nyereség		365
Felszerelési számla	1417	68						28
le 25%			354	42				
Alakulási számla			93	80				
le 25%			23	45	70			
								22195
								23
								22195
								23

Nyereség-Veszteség számla.

K i a d á s				B e v é t e l				
	K.	f.	K.	f.		K.	f.	
Személyzeti számla				1330				4614
Tőzsde adó	77	92			Nyers bevétel			29
Házbér és házosztály adó	60		137	92				
Tűzbiztosítás				25				
Kamatok				631				
Alakulási és felszerelési %				377				
Fűtés, világítás				90				
Portó számla				963				
Könyvek nyomtatványok s egy é üzleti kiad.				326				
Tartalék alapra				365				
Egyenleg mint nyereség				365				
				4614				4614
								29
								4614
								29

Üzletév végén a szövetkezetnek volt 321 tagja 651 részvényt nyel.

Üzleti forgalom 57832 korona 20 fillér.

Ezen számadásokat az üzleti könyvekkel igazoltaknak és helyeseknek bizonyítjuk.

Mór, 1904. március 1.

Schweighardt Veremund,

alelnök.

Szentiványi Károly,

elnök.

Kriegler Sándor,

igazgató.

Szélits János,

igazgató.

Steiner József,

igazgató.

Ruff György,

igazgató.

Mergl Fere c,

igazgató.

Flátsker György,

igazgató.

Ezen felülvizsgált zárszámadásokat, mint helyeseket a közgyűlés jóváhagyására alkalmasaknak jelentjük ki.

Mór, 1904. március 17-én.

Húb Rezső,

f. b. elnök.

Gaszner József,

f. b. t.

Magócs Pál,

f. b. t.

Geszler Mihály,

f. b. t.

Pisch József,

f. b. t.

Krár János 385.,

f. b. t.

ifj. Steger Márton,

f. b. t.

Pisch János 460.,

f. b. t.

Schindele József,

f. b. t.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeszkélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legremekőbb díszé, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legelőadatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím: „Ermelléki első szőlőültvény-telep“ Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetmény.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank ügyfeleit értesítjük, hogy az intézetnél elhelyezett összes betétek kamatlábát folyó évi április hó 1-től

3 ⁰/₁₀

százalékban állapítjuk meg. — A tőkekamatadót továbbra is az intézet fiati.

Székesfehérvár, 1904. március hó 12-én.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank igazgatósága.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szent-István-tér I. sz.

Tömeges vételek

és a legolcsóbb bevásárlási források felkutatása folytán hihetetlen olcsó áron ajánlhatom a t. c. vevőközönségnek rak-táron levő áruimat.

Használt, de jókarban levő **vaságyakat**, míg a készlet tart **3 koronáért**, minden méretű és minőségű **szálvasat 19 fillértől** kezdve árusíthatok. A legkülönbözőbb fajú **szegek 10 kgrmként 3 koronáért**, ugy-szintén mindennemű **uj- és avét vasak, vasesszőzők, gazdasági gépek, koci és szekértengelyek** minden sulyban és alakban, **cementárúk, rétegfémek, kátrány és aszfaltpapírok** gyári áron kaphatók.

Elsőrendű, igen szapora **moszt 2.40 kor.** házhoz szállítok, **porosz kovacs szenet** pedig **3.60 koronáért**.

A t. c. közönség szíves pártfogását kéri

Grosz Bernát

a dr. Heidberg-féle aszfaltpapírok egyedüli elárusítója.

Telefon: 122. Rác-utca 5. sz.

A kisbirtokosok által sajátkezűleg, a legnagyobb gonddal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitünő minőségű vagyoniilag szavatolt fajliszta, 1-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő. **Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!** Csemege és borfajú szőlőültvények a tapasztalatok során fajlisztának, a legjobbakkal és legmegbízhatóbbakkal bizonyultak!! Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fülesztett, reklamizozott, előhajtásos oltást messze felülmulnak! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott 1-ső rendű **LUGASGYÜITEMÉNY** ára: (melyek megeredéseért és jószágért felelősség vállalattik)

1. Kis összeállítás 15 darab 5 korona. — 2. Nagy összeállítás 30 darab 10 korona.

a) **Borfajok:**
Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökeres fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:
Ezer darab . . . . . 200 K. — fillér.
Száz darab . . . . . 22 K. — fillér.
Tíz darab . . . . . 2 K. 50 fillér.

b) **Csemegefajok:**
Árak tavaszi szállításra értendőek:
Ezer darab . . . . . 220—240 korona.
Száz darab . . . . . 25—30 korona.
Tíz darab . . . . . 3—5 korona.

Hazai szőlőfajok! — Filoxeramentes!

SZŐLŐKIRÁLY (Delavara). A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 24—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madarához. Silányabb kert vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delavare francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az Ermellékre portált ezen peronosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának. A jövő szőlőszet kincse.** Mindenütt megterem, ugy a homokban, mint a kötött agyagos, meszes, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordadt, rendkívül (tartós, szívós zöldhajtása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeimél fogva, megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **Szőlőlugas tenyésztések.** 100 darabból álló lugas gyüitemény csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delavare).
Ripáriaportális telepek. Nagymennyiségű ripária eladás
Tisztán kezelt valódi **ermelléki fajborok**, palackokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 K. utánvét mellett mintabort küld:

Az Ermelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny, mint „Országos Hirdetési Kalauz“ SZÉKELYHID (Biharmegye).

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **33 év óta fennálló könyvkötő üzletemben** ugy a legegyszerűbb könyvkötést, mint a legdiszesebbet is, üzleti vagy könyvtári könyvek bekötése a legjutányosabb árért pontosan elkészítenek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Friesz József,
könyvkötő
Székesfehérvár, Iskola-utca 3. sz.

Alkalmi ajándék

a hölgyvilág részére.

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját az igazítható

női taille-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati-rajzot megtanult volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag megvizsgált. — Számos elismerő irat.

Egy készülék ára utánvét mellett **3 korona.**

Guschelbauer Antal Sopron.

Képviselők minden helységben kerestetnek.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.